
คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล

มาตรา 48 "ถ้าศาลเห็นว่า การปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิต
พั่นเพื่อน ซึ่งไม่ต้องรับโทษหรือได้รับการลดโทษตามมาตรา 65 จะเป็นการไม่
ปลอดภัยแก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลก็ได้ และ
คำสั่งนี้ศาลจะสั่งเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้"

มาตรา 49 "ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิด
แต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้
กระทำความผิดเนื่องจากการเสพยาสุราเป็นอาชญา หรือการเป็นผู้ติดยา
เสพยาติดให้โทษ ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นจะต้องไม่เสพยาสุรา
ยาเสพยาติดให้โทษอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่างภายในระยะเวลาไม่เกิน
สองปี นับแต่วันพ้นโทษ หรือวันปล่อยตัว เพราะรอการกำหนดโทษ หรือรอการ
ลงโทษก็ได้"

ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวในวรรคแรก ไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด
ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้"

การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล ศาลมีอำนาจสั่งได้ 2 กรณี คือ

1. กรณีกระทำความผิดขณะวิกลจริต ตามมาตรา 48 ศาลจะสั่งในกรณีนี้ได้
เฉพาะเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาไม่ลงโทษจำเลย เพราะได้กระทำความผิดขณะวิกลจริต และ

กฎหมายยกเว้นโทษให้ หรือกรณีที่ศาลลงโทษน้อยลง เพราะผู้นี้ยังรู้สึกชอบได้บ้าง หรือบังคับตนเองได้บ้าง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 65 และศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดนั้นออกไป อาจเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน แต่ถ้าไม่ใช่กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตามมาตรา 65 แม้จำเลยจะเป็นบุคคลวิกลจริต ศาลก็ไม่มีอำนาจสั่งตามมาตรา 48 นี้ **ตัวอย่าง เช่น** ก. ถูกฟ้องว่ากระทำความผิด ในขณะที่จิตปกติ แต่ระหว่างการพิจารณาปรากฏว่า ก. เกิดวิกลจริตขึ้นมาในภายหลัง ศาลต้องยุติการพิจารณา และสั่งจำหน่ายคดีไปก่อน พร้อมทั้งสั่ง ก. ไปรักษาพยาบาลตามวิธีการในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลจะสั่งให้คุมตัวไว้ในสถานพยาบาลตามมาตรา 48 ไม่ได้ หรือในกรณี จำเลยถูกฟ้องว่ากระทำความผิด ต่อมาโจทก์ทิ้งฟ้อง ไม่มาดำเนินการต่อ ศาลต้องสั่งจำหน่ายคดี ถ้าปรากฏว่าจำเลยวิกลจริต ศาลจะสั่งใช้มาตรา 48 ไม่ได้เช่นกัน

การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลตามมาตรา 48 นี้ ศาลสั่งได้โดยไม่มีกำหนดเวลา คือต้องเอาตัวไว้รักษาพยาบาล จนกว่าจะหาย จึงจะเพิกถอนคำสั่ง และให้ปล่อยตัว เพื่อที่เมื่อปล่อยตัวออกมาแล้วจะได้ไม่ไปทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน

2. กรณีกระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเสพยาเป็นอาชญา หรือเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ตามมาตรา 49 กรณีนี้ ศาลยังไม่สามารถสั่งคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลได้ทันที แต่ต้องมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาลเสียก่อน ศาลจึงจะส่งไปคุมตัวในสถานพยาบาลได้ ข้อกำหนดของศาลนี้ก็คือ ศาลกำหนดว่าผู้นั้นจะต้องไม่เสพยา หรือยาเสพติดให้โทษ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2 อย่าง ภายในเวลาไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันพ้นโทษ หรือวันปล่อยตัวเพราะรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ ซึ่งการที่ศาลจะวางข้อกำหนดนี้ก็เพราะเหตุที่ ผู้นั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเสพยาเป็นอาชญา หรือการเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ และในการกระทำความผิดนั้น ศาลได้ลงโทษจำคุก หรือ รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ **ตัวอย่างเช่น** ก. ขับรถโดยประมาทชนผู้เฒ่ามาดเจ็บ ศาลลงโทษจำคุก 6 เดือน แต่ให้

รอกการลงโทษไว้ 2 ปี ในทางพิจารณาได้ความว่า ก.เสษย์สุราเป็นอาจณ และที่กระทำผิดคดีนี้ ก็เนื่องจาก ก.เสษย์สุรา ทำให้ขาดความระมัดระวัง จึงขับรตไปชนคนมาดเจ็บ ดังนั้นศาลจะ กำหนดในคำพิพากษาว่า นาย ก. จะต้องไม่เสษย์สุรา เป็นเวลา 1 ปีก็ได้ หรือศาลอาจกำหนด ห้าม ก.เสษย์ยาเสษย์ติดให้โทษเพิ่มเข้าไปด้วยก็ได้ ถ้าภายในกำหนดเวลานั้น ก.ฝ่าฝืนไม่ ปฏิบัติตาม ยังคงเสษย์สุราอยู่อีก ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งตัว ก.ไปคุมไว้ในสถานพยาบาลได้ กำหนดระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ส่งตัวไปคุมไว้ในสถานพยาบาลตามมาตรา 49 นี้ ต้องไม่เกินกว่า 2 ปี